

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoPr/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315208280
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5315208280.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcu: RNDr. U. C., nar. XX.X.XXXX, bytom X. č. XXXX, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisárik s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1 A, Čadca, IČO: 36 866 849, proti žalovanému: Základná škola Svrčinovec, so sídlom Svrčinovec č. 336, právne zastúpený JUDr. Jozefom Pikuliakom, advokátom so sídlom A. X. XX, C., o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca z 13. septembra 2018 sp. zn. 5Cpr/3/2015-147, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 26.6.2015, ktorú dal žalobcovi žalovaný, založeného pracovnou zmluvou zo dňa 30.6.2004, je neplatné (výrok I.). V zmysle § 255 ods. 2 CSP žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.). Vykonaným dokazovaním zistil, že medzi zamestnávateľom - Obcou Svrčinovec a žalobcom ako zamestnancom, bola dňa 30.6.2004 uzatvorená pracovná zmluva s nástupom do práce 1.7.2014 na výkon práce v ZŠ vo Svrčinovci s vyučovacou povinnosťou. Dňa 26.6.2015 bola žalobcovi doručená výpoveď od Základnej školy vo Svrčinovci, podpísaná Mgr. U. O., poverenou vedením Základnej školy Svrčinovec, podľa § 63 ods. 1 písm. d) bod 2 Zákonníka práce. Žiadosťou zo dňa 18.8.2015 adresovanou ZŠ Svrčinovec a Obci Svrčinovec žalobca oznámil, že výpoveď zo dňa 26.6.2015 považuje za neplatnú a trvá na tom, že pracovný pomer trvá naďalej. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z.z. je zriaďovateľom základnej školy obec. Podľa § 3 ods. 1 tohto zákona riaditeľa vymenúva a odvoláva zriaďovateľ školy. V zmysle § 4 zákona č. 552/2003 Z.z. právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil. V danom prípade, pokiaľ výpoveď žalobcovi bola daná Základnou školou Svrčinovec, vyvodil, že výpoveď je neplatná pre rozpor so zákonom, keďže právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil, t.j. tieto úkony mohla vykonávať jedine Obec Svrčinovec a táto jediná mohla dať žalobcovi ako riaditeľovi školy výpoveď z pracovného pomeru. Vychádzal pritom aj zo záveru vysloveného v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 7Cdo/120/2015, podľa ktorého, v prípade, ak rozviazal pracovný pomer medzi zamestnancom a zamestnávateľom niekto, kto nebol účastníkom tohto právneho vzťahu, môže sa zamestnanec (zamestnávateľ) žalobou podľa § 80 písm. c) O.s.p. (teraz § 137 písm. d) CSP - poznámka odvolacieho súdu) domáhať, aby bolo určené, že toto rozviazanie pracovného pomeru je neplatné, ak má na takomto určení naliehavý právny záujem. Ak dal zamestnancovi výpoveď z pracovného pomeru niekto, kto nie je jeho zamestnávateľom, ide nepochybne o neplatný právny úkon, zamestnanec má naliehavý právny záujem na určení takejto neplatnosti právneho úkonu vtedy, keby bez

tohto určenia bolo ohrozené právo zamestnanca, alebo ak by bez tohto určenia jeho právne postavenie sa stalo neistým. Podanie žaloby podľa § 137 písm. d) CSP (predtým podľa § 80 písm. c) O.s.p. v platnom znení do 30.6.2016) nie je obmedzené žiadnou lehotou. Žalobca v konaní preukázal naliehavý právny záujem na podaní uvedenej určovacej žaloby s takýmto určovacím petitom, keďže možno dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu, keďže má záujem pokračovať v pracovnom pomere a pri určení neplatnosti výpovede mu môže vzniknúť nárok aj na finančnú náhradu. Pred vydaním uznesenia Krajského súdu v Žiline z 31.5.2017 sp. zn. 7CoPr/2/2017, ktorým zrušil prechádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie, bolo medzi stranami sporné, či ide o žalobu podľa § 77 Zákonníka práce, u ktorej sa naliehavý právny záujem neskúma alebo podľa § 137 písm. d) CSP. Od vydania uznesenia Krajského súdu v Žiline z 31.5.2017 došlo k zmene skutkového stavu, keďže v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca sp. zn. 7Cpr/3/2015 bolo rozhodnuté, že odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. V takom prípade, v prebiehajúcom konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru už nebol viazaný názorom odvolacieho súdu, pokiaľ ide o podanie žaloby podľa § 77 Zákonníka práce a v dôsledku toho skúmania splnenia materiálnych, hmotnoprávných podmienok výpovede.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný. Uviedol, že viazanosť súdu prvej inštancie právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP predstavuje tzv. inštančnú alebo kasačnú záväznosť. Nerešpektovanie záväzného právneho názoru považuje Najvyšší súd SR, ako aj judikatúra Ústavného súdu SR za závažné pochybenie súdu nižšej inštancie, ktoré zakladá porušenie práva na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 155/2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 2/2014, R 68/1971). Skutkový stav, na základe ktorého odvolací súd vyslovil názor, že zamestnávateľom žalobcu je Základná škola Svrčinovec, sa nezmenil ani rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 7Cpr/3/2015. Prvostupňový súd zmenu právneho názoru k tejto otázke riadne nezdôvodnil. Prvostupňový súd ďalej uviedol, že žaloba podľa § 77 Zákonníka práce môže byť úspešná len vtedy, pokiaľ smeruje proti zamestnávateľovi (zamestnancovi), ktorý rozviazal pracovný pomer existujúci medzi účastníkmi konania. Pokiaľ neplatnosť o rozviazanie pracovného pomeru učinil niekto iný, než účastník pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, nemôže byť predmet sporu podľa § 77 Zákonníka práce. Právny názor prvostupňového súdu vychádza z nesprávnej interpretácie rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, pretože skutkové základy žalôb uvádzaných v rozhodnutiach nie sú zhodné s daným prípadom. Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že zamestnávateľom žalobcu je Obec Svrčinovec, tento účastníkom konania nie je, potom žiadnym spôsobom určovací výrok, ktorého vyslovenia sa žalobca domáha, sa nedotkne pracovnoprávneho vzťahu k Obci Svrčinovec, keďže takýto výrok nie je pre neho záväzný. Spornosť práva týkajúceho sa pracovného pomeru sa môže vyriešiť iba medzi účastníkmi pracovného pomeru. Prvostupňový súd preto nesprávne vyslovil právny názor, že žalobca preukázal naliehavý právny záujem na určení skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Ak žalobca zároveň tvrdí, že jeho zamestnávateľom je Obec Svrčinovec, potom súd prvej inštancie mal správne žalobu zamietnuť. Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Uviedol, že v priebehu konania došlo k zmene skutkovej situácie, keďže rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 7Cpr/3/2015 bola určená neplatnosť odvolania žalobcu z funkcie riaditeľa školy. Pokiaľ výpoveď z pracovného pomeru mu bola daná riaditeľom školy, v tejto súvislosti poukazoval na ustanovenie § 4 zákona č. 552/2003 Z.z. Určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce je možná len medzi účastníkmi pracovnoprávneho vzťahu, teda medzi zamestnancom a zamestnávateľom. Pre prípad rozviazania pracovného pomeru niekým iným, ako samotným účastníkom pracovnoprávneho vzťahu, je možné domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov žalobou podľa § 137 písm. c) CSP. Súd prvej inštancie odôvodnil, na základe čoho má naliehavý právny záujem na podaní predmetnej určovacej žaloby. Rozhodnutie súdu prvej inštancie napĺňa všetky atribúty po obsahovej i právnej stránke, ktoré sú nevyhnutné pre jeho zákonnosť.

4. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385

ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Záver súdu prvej inštancie, ktorý na základe výsledkov vykonaného dokazovania po rozhodnutí odvolacieho súdu na základe uznesenia z 31. mája 2017 sp. zn. 7CoPr/2/2017-88 dospel k záveru, že neboli naplnené podmienky k tomu, aby žalovaný so žalobcom skončil pracovný pomer pre nenaplnenie podmienok uvedených v bode 15. odôvodnenia rozsudku a že žalobca má naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe podľa § 137 písm. d) CSP (do 30.6.2016 podľa § 80 písm. c) O.s.p. - poznámka odvolacieho súdu) je správny. Odvolací súd sa so zisteným skutkovým stavom a s vysloveným právnym záverom v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

6. Z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že v súlade s ustanovením § 3 ods. 1, ods. 3 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe, školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov, v spojitosti s § 42 ods. 1 a § 7 ods. 3 Zákonníka práce, bola dňa 30.6.2004 medzi Obcou Svrčinovec ako zamestnávateľom a žalobcom ako zamestnancom uzatvorená pracovná zmluva na vykonávanie funkcie riaditeľa Základnej školy vo Svrčinovci s vyučovacou povinnosťou. Uvedené zmocnenie vychádza z ustanovenia § 4 veta prvá zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, podľa ktorého, právne úkony za zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, robí orgán, ktorý ho vymenoval alebo zvolil. Znamená to, že so zamestnancom, ktorý je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, dohodne podmienky pracovnej zmluvy (druh práce, miesto výkonu práce, deň nástupu do práce, mzdové podmienky a podobne) ten orgán alebo právnická osoba, ktorá ho ako štatutárny orgán ustanovila. Obdobne, medzi právne úkony vo vzťahu k zamestnancovi, ktorý je štatutárnym orgánom, je potrebné chápať aj tie, ktoré súvisia so skončením pracovného pomeru z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. d) bod 2 Zákonníka práce. V školstve a v školskej samospráve ustanovenia § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z.z. podrobnejšie upravujú niektoré podmienky všeobecne vyjadrené v § 4 zákona č. 552/2003 Z.z., t.j. upravujú podmienky súvisiace s vymenovaním a odvolaním riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia a to zriaďovateľom školy alebo zriaďovateľom školského zariadenia.

7. Z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že zriaďovateľ Základnej školy vo Svrčinovci - Obec Svrčinovec takto postupovala aj pri odvolaní žalobcu z funkcie riaditeľa Základnej školy vo Svrčinovci. Žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca sp. zn. 7Cpr/3/2015 bol so svojou žalobou o určenie, že je neplatné jeho odvolanie z funkcie riaditeľa Základnej školy vo Svrčinovci, úspešný. Okresný súd Čadca rozsudkom z 6.4.2017 sp. zn. 7Cpr/3/2015-92 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 24. apríla 2018 sp. zn. 5CoPr/1/2018-126 dospel k záveru, že uvedený právny úkon je absolútne neplatný v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka.

8. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacími námietkami žalovaného, že súd prvej inštancie bol viazaný právnym názorom vysloveným v uznesení Krajského súdu v Žiline z 31. mája 2017 sp. zn. 7CoPr/2/2017-88. Je zrejmé, že na základe uvedeného uznesenia bol zrušený (v poradí prvý) rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 5Cpr/3/2015-60 zo dňa 20. októbra 2016, pretože pre zaujatie jednoznačného záveru vo vzťahu k posúdeniu dôvodnosti alebo nedôvodnosti podanej žaloby bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, t.j. či v danom prípade sa jedná o žalobu podanú v zmysle podmienok § 77 Zákonníka práce alebo určovaciu žalobu podľa § 137 písm. d) CSP. Vzhľadom na následné skutkové zistenia po rozhodnutí odvolacieho súdu z 31. mája 2017, odvolací súd sa stotožnil s vyslovenými závermi súdu prvej inštancie v bodoch 12. - 19. napadnutého rozhodnutia, že subjektom, ktorý bol oprávneným skončiť pracovný pomer so žalobcom, bola Obec Svrčinovec. Odvolací súd sa taktiež stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca má naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru podľa § 137 písm. d) CSP, keďže tento môže prípadne uplatňovať ďalšie nároky v osobitnom konaní.

9. Na základe uvedených skutočností, keďže súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania riadne zistil skutkový stav, ktorý vyhodnotil v súlade s vyššie uvedenými zákonnými podmienkami, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

10. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CPS a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

11. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)